

4th and 5th Grade Students' Opinions About Performance Tasks in Social Studies Course

SAADETTİN ŞAHİNER
Kayabaşı Alemdar Primary School

ALİ ARSLAN
Zonguldak Karaelmas University, Faculty of Education

Abstract

The aim of this study is to state 4th and 5th grade students' point of view about their own performance tasks in the lesson social studies. In this study, survey was used from the techniques of descriptive research. Data were gathered with "scale of students' opinions about the performance tasks" and "scale of determination of problems encountered during the process of preparing performance tasks". Study was conducted in 2009-2010 academic year on 992 4th and 5th class students. Analysis methods were descriptive statistics (frequency, percentage and mean) and MANOVA. In the light of findings, it was concluded while opinions about participation and problems factors change according to school district; in addition to these, opinions about daily life factor change class level.

Keywords: *Social studies, performance tasks, primary school.*

SUMMARY

National Educational Ministry (NEM) stressed process evaluation approaches in primary school curricula. This approach doesn't exclude learning outcomes but it is important how performance developed and changed (McMillion, 1997; Çepni, 2007). Teachers observe their students in learning settings and give feedback about their performance (Duman, 2007: 317).

One of these approaches is performance evaluation. In performance evaluation, it is expected to use their knowledge in new situations. Also, students solve real life problems with scientific approach. The students work as an individual and groups.

The aim of this study is to state 4th and 5th grade students' point of view about their own performance tasks in the lesson social studies and to understand whether their point of view change according.

METHOD

Design

In this study, survey was used from the techniques of descriptive research.

Participants

Population of research is 4th and 5th grade primary school students who are from Ereğli, Zonguldak and sample is total 992 4th and 5th graders who studying in 9 different primary schools in some regions. Four of schools are in rural, other four are in the urban, and the other one is a private school. Participants were selected with stratified sampling method.

Instruments

Scale of Students' Point of View About the Process of Performance Evaluation

The scale was developed by the researchers. Statements of scale were constructed from relevant literature. In order to determine whether the scale data were suitable for factor analysis, the study looked at KMO and Barlett's Sphericity Test results. The KMO value of the data was found to be 0.83 and Barlett's Sphericity Test value was found to be 989,859. As the KMO value was higher than 0.60 and the Barlett's Sphericity Test value was significant, it was concluded that the data was suitable for a factor analysis (Büyükoztürk, 2008). For validity and reliability, the scale was applied to 142 students. In order to find the factor structure of the scale, principle components factor analysis was applied. As a result of the analysis, it was observed that the scale was composed of 5 factors that had higher eigenvalue than 1. These factors were named as briefing, social interaction, relating to daily life, participation, presentation. Item-total correlations of items varied between 0,45 and 0,81. And, coefficient of cronbach alpha reliability of factors varied between 0,64 and, 0,84. Scale was total 19 items.

Scale of Problems Encountred During the Process of Preparing Performance Tasks

The scale was developed by the researchers. Statements of scale were inspired from Adanalı (2008). In order to determine whether the scale data were suitable for factor analysis, the study looked at KMO and Barlett's Sphericity Test results. The KMO value of the data was found to be 0.91 and Barlett's Sphericity Test value was found to be 791,261. As the KMO value was higher than 0.60 and the Barlett's Sphericity Test value was significant, it was concluded that the data was suitable for a factor analysis (Büyükoztürk, 2008). For validity and reliability, the scale was applied to 142 students. In order to find the factor structure of the scale, principle components factor analysis was applied. As a result of the analysis, it was observed that the scale was composed of one factor. Item-total correlations of items varied between 0,54 and 0,71. And, coefficient of Cronbach alpha reliability of scale was 0,90. Scale was total 13 items.

Analysis

Analysis methods were descriptive statistics (frequency, percentage and mean) MANOVA, ANOVA and Tukey tests were used.

FINDINGS & RESULTS

Mean of students' responses to briefing factor is 4,35. This value equals strongly agree. This means teacher informed their students about subject, sources, and rubrics. Mean of students' responses to social interaction factor is 4,04. This value equals agree. This means performance tasks increased social interaction among students in the process. Mean of students' responses to relating to daily life factor is 4,07. This value equals agree. This means performance tasks providing that students use their knowledge daily life situations. Mean of students' responses to participation factor is 3,76. This value equals agree. This means teacher provided students' active participation in the process. Mean of students' responses to presentation factor is 3,93. This value equals agree. This means students were active in presentation and evaluation of their products.

Means of students' responses to participation and problems factors varied depending on their school district. And, means of students' responses to participation, daily life, and problems factors varied depending on their class level.

CONCLUSIONS & DISCUSSIONS

At the end of the study, it was found that the students have positive opinions about the performance tasks in social studies course. In the preparation process, students studying in rural comparatively feel themselves more active than the student studying in the urban; students studying in the urban encounter less with problems than students studying in the rural. 5th graders think that they could use the information in daily life more than 4th graders, and 5th grade students participate more actively at the every step of performance task preparation; 5th graders encounter with less problems.

İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Hazırladıkları Performans Görevleri Hakkındaki Görüşleri¹

SAADETTİN ŞAHİNER
Kayabaşı Alemdar İlköğretim Okulu

ALİ ARSLAN
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Özet

Bu çalışmanın amacı ilköğretim 4. ve 5. öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde hazırladıkları performans görevleri hakkındaki görüşlerini belirlemektir. Çalışmada alan taraması yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen “performans görevlerine ilişkin öğrenci görüşleri ölçeği” ve “performans görevi hazırlama sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunları belirleme ölçeği” ile toplanmıştır. Çalışma 2009-2010 öğretim yılında 992 ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistik (frekans, yüzde, aritmetik ortalama) ve MANOVA testleri kullanılmıştır. Elde edilen bulgular ışığında; katılım ve zorluklar faktörüne ilişkin öğrenci görüşlerinin okudukları okula göre değiştiği; bu faktörlerin yanında günlük yaşamla ilişkilendirme faktörüne ilişkin görüşlerinin de sınıf düzeyine göre değiştiği sonucuna ulaşılmıştır

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, performans görevleri, ilköğretim

Eğitim, son yıllarda oldukça önemi artmış bir olgu haline gelmiştir. Eğitimin bir işlevi de, bireyleri bir yandan toplumsal yaşamdaki rollerine hazırlayarak toplumsal devamlılığı, diğer yandan bilgilerle donatarak toplumun değişen kurallarına uyumunu sağlamaktır (Arslantaş, 1989: 1). Birey aldığı eğitim sayesinde, bir yandan toplum içerisinde kendisine bir yer ediniyor toplumda üzerine düşen görevleri yerine getirirken; bir yandan da o toplumun kurallarına uymaktadır.

Öğrencilere toplum kurallarının öğretildiği ve okulda toplum problemlerinin ağırlıklı olarak ele alındığı derslerden biri de sosyal bilgiler dersi. Sosyal bilgiler dersi, ilköğretim çağındaki çocuğun içinde bulunduğu toplumsal yaşamla çok yakından ilgilidir. Bu dersin yaşamla ilgili olması, çocuğun geçmişini, bugünü ve geleceğini yakından tanımasına imkan verecektir (Sözer, 1998: 15). Sosyal bilgiler eğitiminin sosyal hayatın devamlılığına bakan bu yönünün aksamandan yürütülmesi için hali hazırda kullanılan eğitim programlarının sürekli değişim ve gelişim içinde olması

¹ Bu çalışma, yüksek lisans tezinden elde edilip, bir bölümü, I. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

gerekmektedir. Buna bağlı olarak günümüzde de eğitim programları, zamanın şartlarına göre yeniden düzenlenmekte ve güncellenmektedir. Türkiye’de de son yıllarda eğitim programlarında buna yönelik çalışmalar yapılmaktadır (Akdağ ve Çoklar, 2009: 1).

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı’nca çağın gereklerine uygun bir ilköğretim programı hazırlanması düşüncesiyle yola çıkılmış ve bu amaçla da hazırlanan taslak programın 2004 yılında pilot çalışması yapılmıştır. Pilot çalışmadan elde edilen olumlu sonuçlar neticesinde gerekli düzeltmeler yapılarak 2005 yılında, ilköğretim kurumlarında yeni sosyal bilgiler öğretim programının uygulanmasına başlanmıştır. Öğretim programlarındaki bu değişiklik derslerin içeriğinde, öğretim yöntemlerinde, kullanılan araç-gereçlerde ve ölçme-değerlendirme yöntemlerinde de değişikliklere neden olmuştur (Gelbal ve Kelecioğlu, 2007: 136). Bu yeni anlayışla birlikte, öğrenci merkezli ölçme-değerlendirme yaklaşımı her zamankinden daha önemli olmaya başlamıştır (Birgin ve Çatlıoğlu, 2009: 156).

Yeni ilköğretim programıyla MEB ölçme-değerlendirme uygulamalarında sürece dayalı değerlendirme anlayışını ön plana çıkarmıştır. Bu görüş öğrenme ürünlerini dışlamamakla birlikte, vurguyu daha çok öğrenme sürecinde gerekli olan performansların nasıl geliştiğine ve değiştiğine yapmaktadır (McMillion, 1997: 51; Çepni, 2007: 194). Öğretmen, öğretme-öğrenme sürecinde öğrencileri gözlemleyerek değerlendirir ve öğrencilerin ürettikleri, yaptıkları hakkında zengin dönütler verir (Duman, 2007: 317) hem de tek bir uygulamaya dayalı olarak elde edilen verilerden hareketle karar vermemiş olur. Bu ise öğrencilerin kısıtlı bir zaman dilimi içinde verilen bir testten aldığı sonuca göre değerlendirilmesinden çok, öğretim süreci içerisindeki performansının ölçülmesini ön plana çıkarmaktadır (Karakuş ve Kösa, 2009: 185).

İlköğretim programlarıyla beraber ülkemizde de son yıllarda üzerinde önemle durulan değerlendirme yaklaşımlarından biri de performans değerlendirmedir. Performans değerlendirme, öğrencilerin bilgi ve becerilerini sergileyen bir ürün oluşturmasını gerektiren, bireysel ya da grup çalışmalarıyla gerçekleştirilebilen, ürün kadar sürecin de değerlendirilmesine odaklanan, bilimsel ve problem çözme süreçlerine dayalı bir değerlendirme biçimidir. Performans değerlendirme, öğrencilere bilgi, beceri ve zeka alışkanlıklarını uygulayabilecekleri, anlayışlarını gösterebilecekleri durum ve ödevler olarak tanımlanır. Performans görevi, programda öngörülen eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığı kullanma, araştırma yapma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal, psiko-motor alandaki becerilerini aynı anda kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürünün ortaya konmasını gerektiren çalışmalardır (Karagöz ve diğerleri, 2006).

Performans görevleri öğrencilere günlük yaşamdan yalıtılmış bilgileri onlara aktarmayı değil de öğrencilerin elde etmiş oldukları bilgileri günlük yaşamlarında uygulayıp uygulayamadıklarını ortaya çıkarıcı olmalıdır. Performans görevi hazırlama sürecinde öğretmene büyük görev düşmekle birlikte en önemli görev öğrencindir. Öğrenci performansı yerine getirmekle öncelikli olarak görevli olup, öğretmen onu planlama ve değerlendirme aşamasında da sürece dahil etmelidir. Yani öğrenci de karar verme sürecinde etkin olarak yer almalıdır.

Performans görevleri ile ilgili öğrencinin de görüşleri çerçevesinde hazırlanmış olan yönerge de öğrencilere önceden verilmelidir. Diğer bir deyişle öğrenci kendisinden

ne beklediği konusunda açık bir şekilde bilgilendirilmeli, öğrencinin kafasında herhangi bir soru işareti olmamalıdır. Öğrencilere sadece bireysel hazırlayacakları çalışmalar (proje, ödev) yerine küçük gruplar halinde çalışmalarını gerektirecek çalışmalar da yaptırılabilir. Bu da öğrencilerin toplumsal ve demokratik yaşam becerilerini geliştirir.

Performans değerlendirmeye yönelik çalışmalar incelendiğinde, araştırmaların genelde öğretmen (Karakuş ve Kösa, 2009; Parmaksız ve Yanpar, 2006; Gelbal ve Kelecioğlu, 2007; Arslan, Kaymakçioğlu ve Arslan, 2009; Çoruhlu, Çepni ve Nas, 2009; Adanalı ve Doğanay, 2010; Acar ve Anıl, 2009; Anılan ve Kılıç, 2010; Yılmaz ve Benli, 2011) ve öğretmen adayları üzerine yoğunlaştığı (Yelken, 2006; Duban ve Küçükıyılmaz, 2008; Ersoy, 2006; Özoğul ve Sullivan, 2009; Birgin ve Gürbüz, 2008.) görülmektedir. Öğrencilere yönelik olarak çeşitli çalışmalar da yapılmıştır (Kumandaş, 2008; Adanalı ve Doğanay, 2010; Akdağ ve Çoklar, 2009).

Ayrıca yapılan çalışmalar genel olarak alternatif değerlendirme yaklaşımlarını kapsayıcı bir şekilde yapılmıştır (Karakuş ve Kösa, 2009; Parmaksız ve Yanpar, 2006; Gelbal ve Kelecioğlu, 2007; Arslan, Kaymakçioğlu ve Arslan, 2009; Çoruhlu, Çepni ve Nas, 2009; Adanalı ve Doğanay, 2010; Acar ve Anıl, 2009; Yelken, 2006; Duban ve Küçükıyılmaz, 2008; Birgin ve Gürbüz, 2008). Alternatif değerlendirme yöntemlerinden özel olarak portfolyo değerlendirme (Ersoy, 2006; Baki vd. 2004; Baki ve Birgin, 2002; Bahçeci ve Kuru, 2007; Karadağ ve Öney, 2006) ve performans değerlendirme (Tüysüz, Karakuyu ve Tatar, 2010; Akdağ ve Çoklar, 2009; Kumandaş, 2008)'dir. Bu çalışmalardan ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde verilen performans görevlerine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmaya yönelik olarak yapılan bir çalışma bulunmamaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin, sosyal bilgiler dersinde hazırladıkları performans görevlerine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Bu çalışma, performans görevleri öğrenci görüşlerini alarak karşılaşılan problemlerin giderilmesi ve daha sonra yapılacak çalışmalara rehber olması açısından önemlidir.

Alt Problemler

- 1) Bilgilendirmeye ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?
- 2) Sosyal etkileşime ve empatiye ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?
- 3) Günlük yaşamla ilişkilendirmeye ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?
- 4) Sürece katılıma ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?
- 5) Sunum ve değerlendirmeye ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?
- 6) Öğrencilerin performans görevlerini hazırlarken karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin görüşleri nelerdir?
- 7) Öğrencilerin, performans görevlerine ilişkin görüşleri ve yaşadıkları sorunlar okudukları okul türüne göre farklılık göstermekte midir?
- 8) Öğrencilerin, performans görevlerine ilişkin görüşleri ve yaşadıkları sorunlar sınıf seviyesine göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada araştırma modellerinden alan taraması kullanılmıştır. Alan taraması çalışmaları mevcut durumu tespit etmek için yürütülen bir araştırma türüdür (Çepni, 2007: 35). Bu çalışmada da ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde hazırladıkları performans görevlerine ilişkin görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2009-2010 öğretim yılında Zonguldak iline bağlı Kdz. Ereğli ilçesi sınırları içerisinde ilköğretim 4. ve 5. sınıfa devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma evreninin ilçe merkezi okulları, köy ve özel okullardan oluştuğu dikkate alındığında, bu üç okul türünün de çalışmada en iyi biçimde temsil edilebilmesi amacıyla tabakalı örnekleme yönteminin kullanılmasına karar verilmiştir. Tabakalı örnekleme yönteminde evreni oluşturan alt grupların örnekleme oranlı bir şekilde temsil edilmesi sağlanır (Gay ve Airisian, 2000). İlçe merkezinde 19, merkeze bağlı köylerde 16 ve özel statüde 3 ilköğretim okulu bulunmaktadır. Bu okullardan rastgele seçilen 4 merkez, 4 köy ve 1 özel ilköğretim okulunun araştırmaya dahil edilmesine karar verilmiştir. Belirlenen merkez okullarda okuyan 456, köy okullarında okuyan 482 ve özel okulda okuyan 68, toplamda da 1006 öğrenciden veri toplanmıştır. Verilerin analizi aşamasında soruların çoğuna cevap vermeyen ya da hatalı işaretleme yapan öğrencilere ait veriler analiz dışı tutulmuş ve böylelikle 992 öğrenci çalışmanın örneklemini oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen “performans görevlerine ilişkin öğrenci görüşleri ölçeği” ve “performans görevi hazırlama sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunları belirleme ölçeği” ile toplanmıştır.

Ölçek maddeleri yazılmadan önce performans değerlendirme sürecine ilişkin literatür taraması yapılmıştır. Elde edilen bilgiler çerçevesinde ölçek maddeleri araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. Ölçeğin geliştirilmesinde Adanalı (2008) ve Kumandaş (2008)’in ölçeklerinden de yararlanılmıştır.

Ölçek maddeleri oluşturulduktan sonra taslak hali görünüş geçerliliğini sağlayabilmek amacıyla 5 farklı uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzmanların görüşleri doğrultusunda ölçekte gerekli düzeltmeler yapılarak 19 maddelik “performans görevlerine ilişkin öğrenci görüşleri ölçeği” oluşturulmuştur. Yapı geçerliliğini ortaya koyabilmek amacıyla deneme ölçeği KDZ Ereğli Kışla Mahmut Likoğlu İÖO’da okuyan 142 öğrenciye uygulanmıştır.

Performans Görevlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Ölçeği

Verilerin faktör analizine uygunluğu için KMO ve Barlett testi değerlerine bakılmıştır. Verilerin KMO değeri 0,83; Barlett testi değeri 989,859 olarak gözlenmiştir. Bu değer 0,05 düzeyinde anlamlıdır. KMO değerinin 0,60'dan yüksek ve Barlett değerinin anlamlı olmasından hareketle verilerin faktör analizi yapmaya uygun olduğuna karar verilmiştir (Büyüköztürk, 2003).

Pilot çalışmadan elde edilen veriler “temel bileşenler faktör analizi”ne tabi tutulmuştur. Faktörler belirlenirken, öz değer, faktor tarafından açıklanan varyans, maddelerin faktor yükleri ve madde-toplam korelasyonları temele alınmıştır. Ölçeğin toplam varyansın % 62,66'sını açıklamaklayan 5 faktörden oluştuğu belirlenmiştir. Ölçeğin iç geçerliği sahip olup olmadığını belirleyebilmek amacıyla ölçeği oluşturan maddelerin madde-toplam korelasyonuna bakılmıştır. Madde-toplam korelasyonlarının 0,30'dan yüksek olmasına bakılarak ölçeğin iç geçerliliğe sahip olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, 2002). “Bilgilendirme” faktörü 5 maddeden oluşup faktör yükleri 0,51 ile 0,70 arasında, madde-toplam korelasyonları 0,45 ile 0,52 arasında değişmektedir. “Sosyal Etkileşim ve Empati” faktörü 3 maddeden oluşup faktör yükleri 0,71 ile 0,76 arasında, madde-toplam korelasyonları 0,59 ile 0,63 arasında değişmektedir. “Günlük yaşamla İlişkilendirme” faktörü 3 maddeden oluşup faktör yükleri 0,55 ile 0,74 arasında, madde-toplam korelasyonları 0,39 ile 0,57 arasında değişmektedir. “Katılım” faktörü 2 maddeden oluşup faktör yükleri 0,65 ve 0,81 olduğu ve madde-toplam korelasyonları 0,47'dir. “Sunum ve Değerlendirme” faktörü 6 maddeden oluşup faktör yükleri 0,55 ile 0,81 arasında, madde-toplam korelasyonları 0,49 ile 0,69 arasında değişmektedir.

Ölçeği oluşturan faktörlerin güvenilirliği için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısına bakılmıştır. Analiz sonucunda “Bilgilendirme” faktörünün güvenilirliğinin 0,72; “Sosyal Etkileşim ve Empati” faktörünün güvenilirliğinin 0,75; “Günlük yaşamla İlişkilendirme” faktörünün güvenilirliğinin 0,69; “Katılım” faktörünün güvenilirliğinin 0,64 olduğu; “Sunum ve Değerlendirme” faktörünün güvenilirliğinin 0,81; ölçeğin bütün olarak güvenilirlik katsayısının 0,84 olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre ölçümlerin güvenilirlik değerlerinin yeterli olduğu söylenebilir.

Bilgilendirme faktörü, öğretmenin öğrencileri ödevi nasıl hazırlayacakları ve çalışma esnasında nelere dikkat etmeleri gerektiği konusunda öğrencilerini bilgilendirmesini; sosyal etkileşim faktörü çalışmaların öğrencilerin sosyalleşmesine etkisini; günlük yaşamla ilişkilendirme faktörü performans görevlerinin günlük yaşamla ilişkili olup olmadığını; katılım faktörü, performans görevinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine öğrencilerin etkin olarak katılıp katılmadıklarının; sunum ve değerlendirme faktörü ise öğrencilere sunum ve değerlendirme imkanı sağlanıp sağlanmadığını ifade etmektedir.

Performans Görevi Hazırlama Sürecinde Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunları Belirleme Ölçeği

Verilerin faktör analizine uygunluğu için KMO ve Barlett testi değerlerine bakılmıştır. Verilerin KMO değeri 0,91, Bartlett testi değeri 791,261 olarak gözlenmiştir. Bu değer 0,05 düzeyinde anlamlıdır. KMO değerinin 0,60'dan yüksek ve

Barlett değerinin anlamlı olmasından hareketle verilerin faktör analizi yapmaya uygun olduğuna karar verilmiştir (Büyüköztürk, 2003).

Pilot çalışmadan elde edilen veriler “temel bileşenler faktör analizi”ne tabi tutulmuştur. Faktör analizi neticesinde tek boyutlu, 13 maddelik bir ölçek elde edilmiştir. Ölçek, toplam varyansın % 47’sini açıklamaktadır. Bu değer tek boyutlu bir ölçek için yeterli olduğu söylenilebilir. Ölçek maddelerinin faktör yükleri 0,60 ile 0,77 arasında değişmektedir. Ölçeğin iç geçerliği sahip olup olmadığını belirleyebilmek amacıyla ölçeği oluşturan maddelerin madde-toplam korelasyonuna bakılmıştır. Ölçek maddelerinin madde-toplam korelasyonları 0,54 ile 0,71 arasında değiştiği görülmüştür. Madde-toplam korelasyonlarının 0,30’dan yüksek olmasına bakılarak iç geçerliliğe sahip olduğu söylenebilir. Ölçeği oluşturan faktörlerin güvenilirliği için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısına bakılmıştır. Analiz sonucunda ölçeğin güvenilirlik katsayısının 0,90 olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre ölçeği oluşturan maddelerin güvenilir ölçüm sonucu verdiği söylenilebilir.

Verilerin Analizi

Örneklemden elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistik (frekans, yüzde, aritmetik ortalama) testleri ve MANOVA kullanılmıştır.

Ölçekleri oluşturan faktör puan ortalamalarının yorumlanması şu aralıklara göre yapılmıştır: 1-1.79 arası “hiç katılmıyorum”; 1.80-2.59 arası “katılmıyorum”; 2.60-3.39 arası “kararsızım”; 3.40-4.19 arası “katılıyorum”; 4.20-5.00 arası “tamamen katılıyorum” şeklindedir.

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine yönelik olarak elde edilen bulgular sırasıyla tablolar halinde verilmiştir.

Bilgilendirmeye İlişkin Bulgular

Araştırmanın 1. alt problemi “bilgilendirmeye ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin bulgular elde edilirken frekans, yüzde ve aritmetik ortalamaya bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 1
Bilgilendirmeye İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Hiç katılmıyorum (1)		Katılmıyorum (2)		Kararsızım (3)		Katılıyorum (4)		Tamamen katılıyorum (5)		Cevapsız (0)		Toplam		$\bar{X}$
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Öğretmenim, ödevime başlamadan önce bana yeteri kadar bilgi verdi.	13	1,3	25	2,5	39	3,9	222	22,4	689	69,5	4	0,4	992	100	4,55
Öğretmenim, ödevime başlamadan önce bana bazı kaynaklar önerdi.	27	2,7	44	4,4	104	10,5	306	30,8	503	50,7	8	0,8	992	100	4,20
Bana, ödevimin süresi hakkında bilgi verildi.	25	2,5	23	2,3	41	4,1	184	18,5	709	71,5	10	1	992	100	4,51
Çalışmamı nasıl sunacağım ve rapor haline getireceğim konusunda bilgilendirildim.	24	2,4	35	3,5	95	9,6	265	26,7	566	57,1	7	0,7	992	100	4,30
Önerilen kaynaklar dışında kendi bulduğum kaynakları da kullandım.	44	4,4	40	4	99	10	282	28,4	518	52,2	9	9	992	100	4,17
Genel Ortalama															4,35

Tablo1 incelendiğinde, “öğretmenim, ödevime başlamadan önce bana yeteri kadar bilgi verdi” maddesine öğrencilerin 13’ü (% 1,3) hiç katılmıyorum; 25’i (% 2,5) katılmıyorum; 39’u (% 3,9) kararsızım; 222’si (% 22,4) katılıyorum; 689’u (% 69,5) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 4 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{X}=4,55$ ’tir. Buna göre öğretmenin öğrencileri çalışmaya başlamadan önce o çalışmayı nasıl yapacaklarına dair bilgilendirdiği söylenebilir.

“Öğretmenim, ödevime başlamadan önce bana bazı kaynaklar önerdi” maddesine öğrencilerin 27’si (% 2,7) hiç katılmıyorum; 44’ü (% 4,4) katılmıyorum; 104’ü (% 10,5) kararsızım; 306’sı (% 30,8) katılıyorum; 503’ü (% 50,7) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 8 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{X}=4,20$ ’dir. Bu verilere göre öğretmenlerin, öğrencilere çalışmayı yaparken faydalanacakları bazı kaynaklar önerdiği söylenebilir.

“Bana, ödevimin süresi hakkında bilgi verildi” maddesine öğrencilerin 25’i (% 2,5) hiç katılmıyorum; 23’ü (% 2,3) katılmıyorum; 41’i (% 4,1) kararsızım; 184’ü (% 18,5) katılıyorum; 709’u (% 71,5) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 10 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=4,51$ ’dir. Bu soruya öğrencilerin verdiği cevaplara bakıldığında, görevi tamamlamaları için kendilerine verilen süreyi yeterli buldukları söylenebilir.

“Çalışmamı nasıl sunacağım ve rapor haline getireceğim konusunda bilgilendirildim” maddesine öğrencilerin 24’ü (% 2,4) hiç katılmıyorum; 35’i (% 3,5) katılmıyorum; 95’i (% 9,6) kararsızım; 265’i (% 26,7) katılıyorum; 566’sı (% 57,1) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 7 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=4,30$ ’dur. Buna göre öğretmenin öğrencilerini sunum ve raporun hazırlanması konusunda bilgilendirdiği söylenebilir.

“Önerilen kaynaklar dışında kendi bulduğum kaynakları da kullandım” maddesine öğrencilerin 44’ü (% 4,4) hiç katılmıyorum; 40’i (% 4) katılmıyorum; 99’u (% 10) kararsızım; 282’si (% 28,4) katılıyorum; 518’i (% 52,2) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 9 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=4,17$ ’dir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin kendilerine önerilen kaynaklarla yetinmedikleri, yeni ve farklı kaynaklar araştırdıkları ve bunları da çalışmalarında kullandıkları söylenebilir.

Bilgilendirme faktörüne öğrencilerin vermiş oldukları cevapların genel ortalaması $\bar{x}=4,35$ olarak bulunmuştur. Bu değer tamamen katılıyorum aralığına denk gelmektedir. Buna göre öğrencilerin performans görevi hazırlama süreci hakkında öğretmenleri tarafından oldukça iyi bir şekilde bilgilendirildikleri ve gerekli açıklamaların yeterince yapıldığı söylenebilir.

Sosyal Etkileşim ve Empatiye İlişkin Bulgular

Araştırmanın 2. Alt problemi “sosyal etkileşim ve empatiye ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin bulgular elde edilirken frekans, yüzde ve aritmetik ortalamaya bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 2
Sosyal Etkileşime ve Empatiye İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Hiç katılmıyorum (1)		Katılmıyorum (2)		Kararsızım (3)		Katılıyorum (4)		Tamamen katılıyorum (5)		Cevapsız		Toplam		$\bar{X}$
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Görevi hazırlarken birçok şeyi	15	1,5	29	2,9	76	7,7	312	31,5	550	55,3	10	1	992	100	4,33

araştırarak öğrendim.																	
Hazırladığım görev, arkadaşlarımla daha iyi iletişim kurmama yardımcı oldu.	57	5,7	78	7,9	161	16,2	304	30,6	389	39,2	3	0,3	992	100	3,88		
Hazırladığım görev, diğer insanların duygu ve düşüncelerini daha iyi anlamamda faydalı oldu.	41	4,1	60	6	186	18,8	313	31,6	382	38,5	10	0,3	992	100	3,91		
Genel Ortalama																4,04	

Tablo 2 incelendiğinde “görevi hazırlarken birçok şeyi araştırarak öğrendim” maddesine öğrencilerin 15’i (% 1,5) hiç katılmıyorum; 29’u (% 2,9) katılmıyorum; 76’sı (% 7,7) kararsızım; 312’si (% 31,5) katılıyorum; 550’si (% 55,3) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 10 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=4,33$ ’tür. Buna göre görev hazırlama sürecinde, bilgilerin öğrencilere hazır bir şekilde sunulmadığı, öğrencilerin bilgiyi kendilerinin araştırarak ürettiği söylenilebilir.

“Hazırladığım görev, arkadaşlarımla daha iyi iletişim kurmama yardımcı oldu” maddesine öğrencilerin 57’si (% 5,7) hiç katılmıyorum; 78’i (% 7,9) katılmıyorum; 161’i (% 16,2) kararsızım; 304’ü (% 30,6) katılıyorum; 389’u (% 39,2) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 3 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,88$ ’dir. Buna göre öğrencilerin performans hazırlama sürecinde daha çok sosyalleştiklerini, akranlarıyla daha iyi bir iletişim kurabildiklerini düşündükleri söylenebilir.

“Hazırladığım görev, diğer insanların duygu ve düşüncelerini daha iyi anlamamda faydalı oldu” maddesine öğrencilerin 41’i (% 4,1) hiç katılmıyorum; 60’ı (% 6) katılmıyorum; 186’sı (% 18,8) kararsızım; 313’ü (% 31,6) katılıyorum; 382’si (% 38,5) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 10 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,91$ ’dir. Bu analizin sonucuna göre öğrencilerin, performans görevlerinin onların empati ve iletişim kurma yeteneklerine katkısı olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Sosyal etkileşime ve empatiye ilişkin öğrenci cevaplarının genel ortalamaları $\bar{x}=4,04$ olarak bulunmuştur. Bu değer katılıyorum aralığına denk gelmektedir. Buna göre öğrencilerin performans görevleri hazırlama sürecinde araştırmalarını yaparken toplumsal becerileri kullandıkları söylenebilir. Bu çalışmayla benzer bulgular Bayrakçı (2007) tarafından yapılan çalışmada da bulunmuştur. Bayrakçıya göre araştırma

ödevlerini yapan öğrencilerde araştırma ödevlerini yapamayan öğrencilere göre büyük oranda sosyalleşme görülür.

Günlük yaşamla İlişkilendirmeye İlişkin Bulgular

Araştırmanın 3. alt problemi “günlük yaşamla ilişkilendirmeye ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin bulgular elde edilirken frekans, yüzde ve aritmetik ortalamaya bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 3
Günlük yaşamla İlişkilendirmeye İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Hiç katılmıyorum (1)		Katılmıyorum (2)		Kararsızım (3)		Katılıyorum (4)		Tamamen katılıyorum (5)		Cevapsız (0)		Toplam		$\bar{X}$
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Çevremdeki olayları daha iyi gözlemlene becerisi kazanmama yardımcı oldu. Hazırladığım görev, edindiğim bilgileri gerçek hayatla ilişkilendirmeme yardımcı oldu.	29	2,9	51	5,1	134	13,5	299	30,1	467	47,1	12	1,2	992	100	4,09
Hazırladığım görev, aklıma gelen soruları çevreme çekinmeden sorabilmeme yardımcı oldu.	32	3,2	48	4,8	141	14,2	303	30,5	457	46,2	10	1	992	100	4,08
Genel Ortalama	34	3,4	53	5,3	157	15,8	287	28,9	452	45,6	9	0,9	992	100	4,05
															4,07

Tablo 3 incelendiğinde “çevremdeki olayları daha iyi gözlemlene becerisi kazanmama yardımcı oldu” maddesine öğrencilerin 29’u (% 2,9) hiç katılmıyorum; 51’i (% 5,1) katılmıyorum; 134’ü (% 13,5) kararsızım; 299’u (% 30,1) katılıyorum; 467’si (% 47,1) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 12 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{X}=4,09$ ’dur. Buna göre performans görevlerinin, öğrencilerin gözlem becerileri üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu söylenebilir.

“Hazırladığım görev, edindiğim bilgileri gerçek hayatla ilişkilendirmeme yardımcı oldu” maddesine öğrencilerin 32’si (% 3,2) hiç katılmıyorum; 48’i (% 4,8) katılmıyorum; 141’i (% 14,2) kararsızım; 303’ü (% 30,5) katılıyorum; 457’si (% 46,2) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 10 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir.

Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=4,08$ 'dir. Buna göre performans görevlerinin, öğrencilerin bilgilerini gerçek hayatla ilişkilendirmesine katkı sağladığı söylenebilir.

“Hazırladığım görev, aklıma gelen soruları çevreme çekinmeden sorabilmeme yardımcı oldu” maddesine öğrencilerin 34’ü (% 3,4) hiç katılmıyorum; 53’ü (% 5,3) katılmıyorum; 157’si (% 15,8) kararsızım; 287’si (% 28,9) katılıyorum; 452’si (% 45,6) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 9 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=4,05$ 'dir. Buna göre performans görevlerinin, öğrencileri, önüne çıkan problemlerin cevaplarını günlük hayat içinde aramaya, yakınlarından destek almaya teşvik ettiği; dolayısıyla da daha çok sosyalleşmesine katkı sağladığı söylenebilir.

Günlük yaşamla ilişkilendirmeye yönelik öğrenci cevaplarının genel ortalaması $\bar{x}=4,07$ 'dir. Bu değer katılıyorum aralığına denk gelmektedir. Buna göre performans görevlerinin öğrencileri elde etmiş oldukları bilgi ve becerileri günlük yaşama aktarmalarına yardımcı olduğu şeklinde yorumlanabilir. *Katılıma İlişkin Bulgular*

Araştırmanın 4. alt problemi “katılıma ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin bulgular elde edilirken frekans, yüzde ve aritmetik ortalamaya bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 4
Katılıma İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Hiç katılmıyorum (1)		Katılmıyorum (2)		Kararsızım (3)		Katılıyorum (4)		Tamamen katılıyorum (5)		Cevapsız (0)		Toplam		$\bar{X}$
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Performans konusu belirlenirken benim de fikrim alındı.	105	10,6	85	8,6	114	11,5	246	24,8	426	42,9	16	1,6	992	100	3,76
Görevimi hazırlarken, öğretmenimle birlikte ödevimi ara sıra kontrol ettik.	97	9,8	69	7	159	16	278	28	382	38,5	7	0,7	992	100	3,76
Genel Ortalama															3,76

Tablo 4 incelendiğinde “performans konusu belirlenirken benim de fikrim alındı” maddesine öğrencilerin 105’i (% 10,6) hiç katılmıyorum; 85’i (% 8,6) katılmıyorum; 114’ü (% 11,5) kararsızım; 246’sı (% 24,8) katılıyorum; 426’sı (% 42,9) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 16 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,76$ 'dır. Buna göre görevin hazırlanması sürecinde öğretmenlerinin öğrencilere sürekli kılavuzluk yaptığı, öğretmen-öğrenci arasındaki bilgi ve fikir akışının iki yönlü ve demokratik olarak

devam ettiği, performans konusunun belirlenmesi sürecinde öğrencinin de söz sahibi olduğu söylenebilir.

“Görevimi hazırlarken, öğretmenimle birlikte ödevimi ara sıra kontrol ettik” maddesine öğrencilerin 97’si (% 9,8) hiç katılmıyorum; 69’u (% 7) katılmıyorum; 159’u (% 16) kararsızım; 278’i (% 28) katılıyorum; 382’si (% 38,5) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 7 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,76$ ’dır. Buna göre görevin hazırlanması sürecinde öğretmen-öğrenci arasında fikir alış-verişinin devam ettiği, öğretmenin sürece kılavuzluk etmek suretiyle destek verdiği söylenebilir.

Katılıma ilişkin öğrenci cevaplarının genel ortalaması $\bar{x}=3,76$ ’dır. Bu değer katılıyorum aralığına denk gelmektedir. Buna göre öğrencilerin performans görevi ile ilgili karar verme sürecine kendilerinin de dahil edildiğini ifade ettikleri söylenebilir. Fakat bu değer diğer faktör puan ortalamaları arasında en düşük ortalamaya sahip faktördür.

Sunum ve Değerlendirmeye İlişkin Bulgular

Araştırmanın 5. alt problemi “sunum ve değerlendirmeye ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin bulgular elde edilirken frekans, yüzde ve aritmetik ortalamaya bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 5
Sunum ve Değerlendirmeye İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Hiç katılmıyorum (1)		Katılmıyorum (2)		Kararsızım (3)		Katılıyorum (4)		Tamamen katılıyorum (5)		Cevapsız (0)		Toplam		$\bar{X}$
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Sunum yapabilmek için bana verilen süre yeterliydi.	39	3,9	25	2,5	76	7,7	195	19,7	642	64,7	15	1,5	992	100	4,34
Sunum yapabilmek için gerekli olan araç-gereçler öğretmenim tarafından sağlandı.	135	13,6	99	10	167	16,8	251	25,3	329	33,2	11	1,1	992	100	3,51
Sunum sonrasında arkadaşlarımın sorduğu sorulara cevap verebildim.	42	4,2	44	4,4	132	13,3	277	27,9	484	48,9	13	1,3	992	100	4,08
Çalışmamı rapor haline getirdim.	43	4,3	40	4	127	12,8	249	25,1	514	51,8	19	1,9	992	100	4,1
Arkadaşlarımın hazırladığı	101	10,2	70	7,1	144	14,5	260	26,2	404	40,7	13	1,3	992	100	3,76

görevler değerlendirilirken benim de görüşüm alındı. Ödevimi öğretmenimle birlikte değerlendirdik.	95	9,6	60	6	112	11,3	235	23,7	472	47,6	18	1,8	992	100	3,88
Genel Ortalama															3,94

Tablo 5 incelendiğinde, “sunum yapabilmek için bana verilen süre yeterliydi” maddesine öğrencilerin 39’u (% 3,9) hiç katılmıyorum; 25’i (% 2,5) katılmıyorum; 76’sı (% 7,7) kararsızım; 195 (% 19,7) katılıyorum; 642’si (% 64,7) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 15 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=4,34$ ’tür. Buna göre öğrencilerin, sunum yapması için kendilerine verilen süreyi yeterli buldukları söylenebilir.

“Sunum yapabilmek için gerekli olan araç-gereçler öğretmenim tarafından sağlandı” maddesine öğrencilerin 135’i (% 13,6) hiç katılmıyorum; 99’u (% 10) katılmıyorum; 167’si (% 16,8) kararsızım; 251’i (% 25,3) katılıyorum; 329’u (% 33,2) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 11 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,51$ ’dir. Buna göre öğrencilerin sunum yapabilmek için ihtiyaç duyabilecekleri araç ve gerecin sınıfta hazır bulunduğu ya da öğretmen tarafından temin edildiği söylenebilir.

“Sunum sonrasında arkadaşlarımdan sorduğu sorulara cevap verebildim” maddesine öğrencilerin 42’si (% 4,2) hiç katılmıyorum; 44’ü (% 4,4) katılmıyorum; 132’si (% 13,3) kararsızım; 277’si (% 27,9) katılıyorum; 484’ü (% 48,9) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 13 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=4,08$ ’dir. Buna göre performans görevinin, öğrencinin belli bir konudaki bilgi ve birikimine; konu hakkında detaylı ve derinlemesine bilgi sahibi olmasına; böylelikle konuya ilişkin sorulara cevap verebilmesine; ayrıca, sunum sürecinde medeni cesaretinin gelişmesine katkı sağladığı söylenebilir.

“Çalışmamı rapor haline getirdim” maddesine öğrencilerin 43’ü (% 4,3) hiç katılmıyorum; 40’ı (% 4) katılmıyorum; 127’si (% 12,8) kararsızım; 249’u (% 25,1) katılıyorum; 514’ü (% 51,8) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 19 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=4,10$ ’dur. Buna göre performans görevlerinin yazılı sunum yapabilme becerilerine katkı sağladığı söylenebilir.

“Arkadaşlarımdan hazırladığı görevler değerlendirilirken benim de görüşüm alındı” maddesine öğrencilerin 101’i (% 10,2) hiç katılmıyorum; 70’i (% 7,1) katılmıyorum; 144’ü (% 14,5) kararsızım; 260’ı (% 26,2) katılıyorum; 404’ü (% 40,7) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 13 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,76$ ’dır. Bu verilere göre, görevlerin değerlendirilmesi sürecinde sınıf içinde demokratik bir ortam yaratıldığı; öğrenciye söz hakkı verildiği söylenebilir.

“Ödevimi öğretmenimle birlikte değerlendirdik” maddesine öğrencilerin 95’i (% 9,6) hiç katılmıyorum; 60’ı (% 6) katılmıyorum; 112’si (% 11,3) kararsızım; 235’i (% 23,7) katılıyorum; 472’si (% 47,6) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 18 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x} = 3,88$ ’dir. Buna göre öğretmenlerin öğrenciyi değerlendirme esnasında bilgilendirdiği, hatalarını ve olumlu yönlerini gösterdiği; ayrıca onun fikirlerine de önem verdiği söylenebilir.

Sunum ve değerlendirmeye ilişkin öğrenci cevaplarının genel ortalaması $\bar{x} = 3,94$ ’tür. Bu değer de katılıyorum aralığına denk gelmektedir. Buna göre öğrencilere performans görevlerini sunma ve değerlendirme işleminde de aktif rol alma fırsatının sağlandığı söylenebilir.

Karşılaşılan Zorluklara İlişkin Bulgular

Araştırmanın 6. alt problemi “öğrencilerin performans görevlerini hazırlarken karşılaştıkları zorluklara ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Bu alt probleme ilişkin bulgular elde edilirken frekans, yüzde ve aritmetik ortalamaya bakılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 6
Performans Görevi Hazırlama Sürecinde Karşılaşılan Zorluklara İlişkin Öğrenci Görüşleri

	Hiç katılmıyorum		(5) Katılmıyorum		(4) Kararsızım		(3) Katılıyorum		Tamamen katılıyorum		(1) Cevapsız		(0) Toplam		$\bar{X}$
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Görevleri anlamakta zorlanıyorum.	491	49,5	168	16,9	126	12,7	119	12	81	8,2	7	0,7	992	100	3,85
Görevi hazırlarken kaynak bulmakta zorlanıyorum.	427	43	211	21,3	120	12,1	117	11,8	115	11,6	2	0,2	992	100	3,71
Performans ödevleri işlemediğimiz konulardan soruluyor.	509	51,3	140	14,1	78	7,9	96	9,7	158	15,9	11	1,1	992	100	3,71
Grupla hazırladığımız ödevlerde arkadaşlarımızla bir araya gelmemiz zor oluyor.	322	32,5	174	17,5	142	14,3	167	16,8	179	18	8	0,8	992	100	3,27

Sınıf kalabalık olduğu için, sınıfta yürüttüğümüz çalışmalar iyi olmuyor.	407	41	149	15	148	14,9	138	13,9	147	14,8	3	0,3	992	100	3,53
Bilgisayar kullanmayı bilseydim ödevlerim daha güzel olurdu.	496	50	129	13	97	9,8	91	9,2	172	17,3	7	0,7	992	100	3,67
Görevi hazırlarken çok fazla yazı yazmak zorunda kalıyorum.	351	35,4	168	16,9	132	13,3	141	14,2	190	19,2	10	1	992	100	3,32
Görevimi hazırlamak için bana verilen süre yetiştiriyor.	541	54,5	159	16	90	9,1	86	8,7	98	9,9	18	1,8	992	100	3,91
Görevi hazırlamak için çok para harcamak gerekiyor.	574	57,9	144	14,5	95	9,6	67	6,8	102	10,3	9	0,9	992	100	4,00
Öğretmenim tarafından verilen ödev konularını hoşuma giderek yapmıyorum.	482	48,6	144	14,5	83	8,4	88	8,9	188	19	7	0,7	992	100	3,63
Sunum yapmak üzere verilen süre yeterli olmuyor.	521	52,5	157	15,8	104	10,5	74	7,5	114	11,5	22	2,2	992	100	3,84
Dereceli puanlama ölçeğinin ne işe yaradığını anlamıyorum.	485	48,9	162	16,3	138	13,9	86	8,7	109	11	12	1,2	992	100	3,80
Öğretmenimiz, görevden aldığımız puanı söylemiyor.	540	54,4	132	13,3	111	11,2	53	5,3	147	14,8	9	0,9	992	100	3,84

Tablo 6. incelendiğinde, “görevleri anlamakta zorlanıyorum” maddesine öğrencilerin 491’i (% 49,5) hiç katılmıyorum; 168’i (% 16,9) katılmıyorum; 126’sı (% 12,7) karasızım; 119’u (% 12) katılıyorum; 81’i (% 8,2) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 7 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için

verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,85$ 'tir. Buna göre öğrencilere verilen görevlerin, öğrenci seviyesine uygun ve anlaşılabilir olduğu söylenebilir.

“Görevi hazırlarken kaynak bulmakta zorlanıyorum” maddesine öğrencilerin 427'si (% 43) hiç katılmıyorum; 211'i (% 21,3) katılmıyorum; 120'si (% 12,1) kararsızım; 117'si (% 11,8) katılıyorum; 115'i (% 11,6) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 2 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,71$ 'dir. Buna göre öğrencilerin performans görevlerinde kullanmak üzere kaynak bulmakta zorlanmadıkları söylenebilir.

“Performans ödevleri işlemediğimiz konulardan soruluyor” maddesine öğrencilerin 509'u (% 51,3) hiç katılmıyorum; 140'ı (% 14,1) katılmıyorum; 78'i (% 7,9) kararsızım; 96'sı (% 9,7) katılıyorum; 158'i (% 15,9) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 11 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,71$ 'dir. Buna göre performans görevlerinin, derslerde işlenen konularla eş güdümlü olarak verildiği söylenebilir.

“Grupla hazırladığımız ödevlerde arkadaşlarımızla bir araya gelmemiz zor oluyor” maddesine öğrencilerin 322'si (% 32,5) hiç katılmıyorum; 174'ü (% 17,5) katılmıyorum; 142'si (% 14,3) kararsızım; 167'si (% 16,8) katılıyorum; 179'u (% 18) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 8 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,27$ 'dir. Buna göre öğrencilerin grupla yapılması gereken görevleri yapmak için bir araya gelmekte zaman zaman zorlandıkları söylenebilir. Adanalı ve Doğanay (2010) tarafından yapılan çalışmada da öğrenciler değerlendirme çalışmalarını yapmak için arkadaşlarıyla bir araya gelmede problem yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

“Sınıf kalabalık olduğu için, sınıfta yürüttüğümüz çalışmalar iyi olmuyor” maddesine öğrencilerin 407'si (% 41) hiç katılmıyorum; 149'u (% 15) katılmıyorum; 148'i (% 14,9) kararsızım; 138'i (% 13,9) katılıyorum; 147'si (% 14,8) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 3 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,53$ 'tür. Buna göre öğrencilerin sınıf içi performans görevlerini yerine getirirken sınıf mevcudunun kalabalık olmasından olumsuz yönde etkilenmedikleri söylenebilir.

“Bilgisayar kullanmayı bilseydim ödevlerim daha güzel olurdu” maddesine öğrencilerin 496'sı (% 50) hiç katılmıyorum; 129'u (% 13) katılmıyorum; 97'si (% 9,8) kararsızım; 91'i (% 9,2) katılıyorum; 172'si (% 17,3) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 7 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,67$ 'dir. Buna göre öğrencilerin performans görevlerini yerine getirirken bilgisayar kullanımına çok fazla ihtiyaç duymadıkları ya da bilgisayar kullanımında kendilerini yeterli hissettikleri söylenebilir.

“Görevi hazırlarken çok fazla yazı yazmak zorunda kalıyorum” maddesine öğrencilerin 351'i (% 35,4) hiç katılmıyorum; 168'i (% 16,9) katılmıyorum; 132'si (% 13,3) kararsızım; 141'i (% 14,2) katılıyorum; 190'ı (% 19,2) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 10 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,32$ 'dir. Buna göre bazen performans görevlerinin gereğinden fazla yazı yazılması gibi zorluk yaratabildiği söylenebilir.

“Görevimi hazırlamak için bana verilen süre yetiştiriyor” maddesine öğrencilerin 541’i (% 54,5) hiç katılmıyorum; 159’u (% 16) katılmıyorum; 90’ı (% 9,1) kararsızım; 86’sı (% 8,7) katılıyorum; 98’i (% 9,9) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 18 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,91$ ’dir. Buna göre öğrencilerin görevi yerine getirmeleri için kendilerine verilen süreyi yeterli buldukları söylenebilir.

“Görevi hazırlamak için çok para harcamak gerekiyor” maddesine öğrencilerin 574’ü (% 57,9) hiç katılmıyorum; 144’ü (% 14,5) katılmıyorum; 95’i (% 9,6) kararsızım; 67’si (% 6,8) katılıyorum; 102’si (% 10,3) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 9 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=4,00$ ’tür. Buna göre performans görevlerinin hazırlanması sırasında öğrencilerin, gereğinden fazla para harcadıklarını düşünmedikleri söylenebilir.

“Öğretmenim tarafından verilen ödev konularını hoşuma giderek yapmıyorum” maddesine öğrencilerin 482’si (% 48,6) hiç katılmıyorum; 144’ü (% 14,5) katılmıyorum; 83’ü (% 8,4) kararsızım; 88’i (% 8,9) katılıyorum; 188’i (% 19) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 7 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,63$ ’tür. Buna göre öğrencilerin performans konularını zevkli ve ilgi çekici buldukları söylenebilir.

“Sunum yapmak üzere verilen süre yeterli olmuyor” maddesine öğrencilerin 521’i (% 52,5) hiç katılmıyorum; 157’si (% 15,8) katılmıyorum; 104’ü (% 10,5) kararsızım; 74’ü (% 7,5) katılıyorum; 114’ü (% 11,5) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 22 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,84$ ’tür. Buna göre hazırlanan görevin sunumu için öğrencilere tanınan sürenin yeterli olduğu söylenebilir.

“Dereceli puanlama ölçeğinin ne işe yaradığını anlamıyorum” maddesine öğrencilerin 485’i (% 48,9) hiç katılmıyorum; 162’si (% 16,3) katılmıyorum; 138’i (% 13,9) kararsızım; 86’sı (% 8,7) katılıyorum; 109’u (% 11) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 12 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,80$ ’dir. Buna göre öğrencilerin, dereceli puanlama anahtarını, dolayısıyla da kendilerinden beklenen performans ölçütlerini ve bu ölçütlerin nasıl puanlanacağını kolaylıkla anlayabildikleri söylenebilir.

“Öğretmenimiz, görevden aldığımız puanı söylemiyor” maddesine öğrencilerin 540’ı (% 54,4) hiç katılmıyorum; 132’si (% 13,3) katılmıyorum; 111’i (% 11,2) kararsızım; 53’ü (% 5,3) katılıyorum; 147’si (% 14,8) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. 9 öğrenci ise bu maddeye cevap vermemiştir. Öğrencilerin bu madde için verdikleri cevapların ortalaması $\bar{x}=3,84$ ’tür. Buna göre öğretmenin, öğrenci performansına ilişkin değerlendirmelerini nota dönüştürmek suretiyle, öğrenciye geri dönüt verdiği söylenebilir.

Okul Değişkenine İlişkin Bulgular

Araştırmanın 7. alt problemi “öğrencilerin, performans görevlerine ilişkin görüşleri ve yaşadıkları sorunlar, okudukları okul türüne göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir. Öğrencilerin performans görevine ve bu görevi yerine getirirken karşılaştıkları zorluklara ilişkin görüşleri arasında okul türlerine göre fark meydana

gelip gelmediğini belirleyebilmek amacıyla MANOVA yapılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 7
Öğrencilerin Okullar ile Performans Görevine ve Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri Arasındaki Farka Yönelik MANOVA Sonuçları

Kaynak	Değer	Hipotez df	Hata df	F	p
Okul (Wilk's Lambda)	0,941	12,000	1968,000	5,093	0,000

p<0,001

Tablo 7 incelendiğinde verilerin Wilk's Lambda değerinin 0,941; F değerinin 5,093 (p<0,001) olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin performans görevine ilişkin görüşlerinin ve bu görevleri yerine getirmede karşılaştıkları güçlüklerin okudukları okula göre farklılık gösterdiği söylenebilir.

Gruplar arasındaki bu farkın hangi bağımlı değişkende meydana geldiğini belirleyebilmek amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 8
Gruplar Arasındaki Farkın Kaynaklandığı Bağımlı Değişkeni Gösteren ANOVA Sonuçları

Bağımlı Değişken	Okul Türü	$\bar{X}$	Ss	F	p	Tukey
Bilgilendirme	Köy	4,330	0,705	0,456	0,634	-
	Merkez	4,369	0,587			
	Özel	4,317	0,862			
Sosyal Etkileşim	Köy	4,046	0,838	2,420	0,089	-
	Merkez	4,111	1,133			
	Özel	3,833	0,973			
G. Yaşam	Köy	4,105	1,172	0,107	0,898	-
	Merkez	4,078	0,825			
	Özel	4,122	0,861			
Katılım	Köy	3,933	1,109	7,868	0,000*	Köy ile merkez arasında köy lehine
	Merkez	3,606	1,476			
	Özel	3,897	0,866			
Sunum	Köy	3,997	0,888	2,280	0,103	-
	Merkez	3,939	0,848			
	Özel	3,757	1,126			
Zorluk	Köy	3,529	1,106			Köy ile merkez

Merkez	3,869	0,877	13,308	0,000*	arasında merkez lehine
Özel	3,761	1,097			

p<0,05

Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin katılım ($F_{(2,992)}: 7,868$; $p<0,05$) ve zorluklar ($F_{(2,992)}: 13,308$; $p<0,05$) bağımlı değişkenine ilişkin görüşlerinin okumuş oldukları okullara göre değiştiği; diğer değişkenlere ilişkin görüşlerinin değişmediği söylenebilir.

Öğrencilerin performans görevinin katılım boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki farkın köy okulları ile merkez okullar arasında ve köy okulları lehine anlamlı olduğu söylenebilir. Köy okulunda okuyan öğrenciler, merkez okullarda okuyanlara göre sürece katılım boyutunda daha aktif olduklarını düşünüyorlar denilebilir.

Öğrencilerin karşılaşmış oldukları zorluklara ilişkin görüşleri arasındaki farkın da köy okulu ile merkez okulları arasında gerçekleştiği ve merkez okulları lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Buna göre merkez okullarında okuyan öğrencilerin köy okulu öğrencilerine göre daha çok olumlu görüş belirttiği, yani daha az zorluklarla karşılaştıklarını düşündükleri söylenebilir. Bu da köyde okuyan öğrencilerin kaynaklara ulaşma imkanının şehir merkezinde okuyan öğrencilere göre daha kısıtlı olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Sınıf Değişkenine İlişkin Bulgular

Araştırmanın 8. alt problemi “öğrencilerin, performans görevlerine ilişkin görüşleri ve yaşadıkları sorunlar sınıf seviyesine göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir.

Öğrencilerin performans görevine ve bu görevi yerine getirirken karşılaştıkları zorluklara ilişkin görüşleri arasında sınıf düzeylerine göre fark meydana gelip gelmediğini belirleyebilmek amacıyla MANOVA yapılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 9
Öğrencilerin Sınıflar ile Performans Görevine ve Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri Arasındaki Farka Yönelik MANOVA Sonuçları

Kaynak	Değer	Hipotez df	Hata df	F	p
Sınıf (Wilk's Lambda)	0,970	6,000	985,000	5,389	0,000

Tablo 9 incelendiğinde verilerin Wilk's Lambda değerinin 0,970; F değerinin 5,389 olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin performans görevine ilişkin görüşlerinin ve bu görevleri yerine getirmede karşılaştıkları güçlüklerin sınıf düzeyine göre farklılık gösterdiği söylenebilir.

Gruplar arasındaki bu farkın hangi bağımlı değişkende meydana geldiğini belirleyebilmek amacıyla ANOVA testi yapılmıştır. Elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 11
Gruplar Arasındaki Farkın Kaynaklandığı Bağımlı Değişkeni Gösteren ANOVA Sonuçları

Bağımlı Değişken	Sınıf	$\bar{X}$	Ss	F	p	Fark
Bilgilendirme	4	4,372	0,718	0,966	0,326	
	5	4,329	0,628			
Sosyal Etkileşim	4	4,123	0,795	2,680	0,102	
	5	4,018	1,108			
Günlük yaşam	4	4,220	1,190	10,763	0,001*	5. sınıf lehine
	5	4,008	0,848			
Katılım	4	3,981	1,071	16,692	0,000*	5. sınıf lehine
	5	3,644	1,399			
Sunum	4	4,019	0,939	3,589	0,058	
	5	3,910	0,852			
Zorluk	4	3,598	1,079	6,852	0,009*	5. sınıf lehine
	5	3,770	0,972			

p<0,05

Tablo 11 incelendiğinde öğrencilerin günlük yaşamla ilişkilendirme ($F_{(1,992)}$: 10,763; p<0,05), katılım ($F_{(1,992)}$: 16,692; p<0,05) ve zorluklar ($F_{(1,992)}$: 6,852; p<0,05) bağımlı değişkenine ilişkin görüşlerinin okumuş oldukları sınıflara göre farklılık gösterdiği, diğer değişkenlere ilişkin görüşlerinin okumuş oldukları sınıfa göre anlamlı olarak değişmediği söylenebilir.

Öğrencilerin performans görevinin günlük yaşamla ilişkilendirme boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki fark 5.sınıf lehine anlamlıdır. Buna göre 5.sınıf öğrencilerinin 4. sınıf öğrencilerine oranla, görevlerden edindikleri bilgileri günlük yaşam içerisinde daha fazla kullanabildikleri söylenebilir.

Öğrencilerin performans görevinin katılım boyutuna ilişkin görüşleri arasındaki fark 5.sınıf lehine anlamlıdır. Buna göre 5.sınıf öğrencilerinin 4. sınıf öğrencilerine göre görevin her aşamasında daha etkin katıldıklarını düşündükleri söylenebilir.

Öğrencilerin karşılaştıkları zorluklara ilişkin görüşleri arasındaki fark 5. sınıf lehine anlamlıdır. Buna göre her iki sınıf seviyesindeki öğrenciler de, aslında görevlere ilişkin olumlu görüş belirtse de, 5. sınıf öğrencilerinin zorluklar konusunda 4. sınıf öğrencilerine göre daha olumlu görüşlere sahip olduğu, yani daha az zorlukla karşılaştıklarını düşündükleri söylenebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma sonunda elde edilen bilgiler değerlendirildiğinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrenciler, öğretmenlerin performans görevini hazırlama esnasında kullanılabilecek kaynaklar, performans görevinin süresi, sunum teknikleri ve rapor hazırlama konularında kendilerini yeteri kadar bilgilendirdiklerini kesinlikle katılıyor düzeyinde ifade ederken; performans görevlerinin iletişim kurma becerilerinin gelişmesine, diğer insanların duygu ve düşüncelerini anlamaya katkı sağladığını, gözlemlene becerilerini geliştirmede, bilgileri gerçek hayatla ilişkilendirmede ve bilinmeyenleri çevredekilere rahatça sorabilmede performans görevlerinin faydalı olduğu, öğrencilerin performans görevi konusu belirlenirken kendilerinin de görüşlerinin alındığını ve görevi hazırlarken öğretmeni ile birlikte ara sıra kontrol ettiklerini ve performans görevlerini sunmalarına imkan tanındığına katılıyor düzeyinde cevap verdikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Benzer şekilde Bal (2009), Anılan ve Kılıç (2010) da, alternatif ölçme ve değerlendirmenin en çok konuları günlük hayatta kullanabilmelerine yardımcı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gelbal ve Kelecioğlu (2007) ile Yılmaz ve Benli (2011) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenler performans görevlerinin (projelerin) öğrencilerin inceleme ve araştırma becerilerini geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Tüysüz, Karakuyu ve Tatar (2010)'ın çalışmasında da öğrenci velileri performans görevlerinin öğrencilerini sosyallaştırdığını belirtmiştir.

Buna göre şu öneriler geliştirilebilir:

Performans görevleri öğrencilerin sosyal etkileşimlerini artırıcı bir şekilde yürütülmeli,

Performans görevleri öğrencilerin okulda öğrendikleri bilgi ve becerileri günlük yaşama daha fazla aktarmalarını sağlayıcı olmalı,

Öğrencilerin performans görevi hazırlama sürecine etkin katılımları daha fazla sağlanmalı,

Öğrencilerin sunum ve değerlendirme aşamasında daha etkin katılımları sağlanmalıdır.

Öğrenciler, performans görevlerini hazırlama sürecinde en fazla karşılaştıkları sorunların grup üyeleri ile çalışmak için bir araya gelememeleri, görevlerin gereğinden çok yazı yazmayı gerektirmesi, sınıfın kalabalık olması, ödevlerin öğretmen tarafından verilmesi ve bilgisayar kullanamama olduğunu ifade etmişlerdir. Adanalı ve Doğanay (2010), Bal (2009), Gelbal ve Kelecioğlu (2007), Acar ve Anıl (2009), öğrencilerin ödevlerini hazırlamak için bir araya gelmekte güçlük çektiklerini, sınıfların kalabalık olmasının ölçme değerlendirme uygulamaları yapılmasını zorlaştırdığını ve ödevleri hazırlamak için verilen sürenin yetersiz (Akdağ ve Çoklar, 2009; Karakuş ve Kösa, 2009) olduğunu belirtmişlerdir.

Buna göre aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

Mümkün olduğu kadar bireysel görevler verilmeli veya az sayıda öğrenciden oluşan öğrenci grupları oluşturulmalı,

Çok fazla yazı yazmayı gerektiren ödevlerden ziyade uygulama yapmaya, resim çizmeye, materyal tasarlamaya veya gösteriye dönük ödevler verilmeli,

Performans görevleri kalabalık sınıflarda çok fazla tercih edilmemeli,

Görevlerin belirlenmesinde öğrenci görüşleri alınmalı,

Çok fazla bilgisayar kullanmayı gerektiren görevler verilmemelidir.

Son olarak da köy okullarında okuyan öğrencilerin, merkez okullarında okuyan öğrencilere oranla performans görevi hazırlama sürecinde kendilerini daha aktif hissettikleri; buna karşın merkez okullarda okuyan öğrencilerin, köy okullarında okuyan öğrencilere göre daha az problemle karşılaştıkları; 5. sınıf öğrencilerinin, 4. sınıf öğrencilerine göre görevden edindikleri bilgileri günlük hayat içerisinde daha fazla kullanabildiklerini düşündükleri; sürecin her aşamasında daha etkin katılım sağladıkları ve daha az zorlukla karşılaştıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Buna göre şu öneriler geliştirilebilir:

4. sınıf sosyal bilgiler dersi performans görevleri daha çok günlük hayat içerisinde öğrencilerin daha etkin katılabilecekleri ve daha az zorlanacakları etkinliklerden seçilmelidir.

Merkezdeki okullardaki öğrencilerin daha etkin olmaları sağlanırken, köy okulu öğrencileri için hazırlanan performans görevlerinin seçiminde öğrencilerin daha az zorlanacakları ve daha kolay kaynak bulabilecekleri etkinlikler tercih edilebilir.

KAYNAKLAR/REFERENCES

- Acar, M. ve Anıl, D. (2009). Sınıf öğretmenlerinin performans değerlendirme sürecindeki değerlendirme yöntemlerini kullanabilme yeterlilikleri, karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 2(3), 354-363.
- Adanalı, K. (2008). *Sosyal bilgiler eğitiminde alternatif değerlendirme: 5. sınıf sosyal bilgiler eğitiminin alternatif değerlendirme etkinlikleri açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Adanalı, K. ve Doğanay, A. (2010). 5. sınıf sosyal bilgiler eğitiminin alternatif değerlendirme etkinlikleri açısından değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(1), 271-292.
- Adıgüzel, A. (2009). Yenilenen ilköğretim programının uygulanması sürecinde karşılaşılan sorunlar. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(17), 77- 94.
- Akdağ, H. ve Çoklar, A. N. (2009). İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi proje ve performans görevlerini hazırlarken yararlandıkları kaynaklar, internetin yeri ve karşılaştıkları güçlükler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 1-16.
- Anılan H. ve Kılıç Z. (2010). Hayat bilgisi dersinde kullanılan performans değerlendirmeye ilişkin öğretmen görüşleri. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(3), 1356-1369.
- Arslan, A. S., Kaymakçı Y. D. ve Arslan, S. (2009). Alternatif ölçme değerlendirme etkinliklerinde karşılaşılan problemler: Fen ve teknoloji öğretmenleri örneği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 1-12.
- Arslantaş, Ö. (1989). *İlkokullarda eğitici kol çalışmalarında karşılaşılan sorunlar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Bahçeci, D. ve Kuru M. (2006). Portfolyo değerlendirmenin insan iskelet sistemi konusunda öğrenci akademik başarısı üzerine etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 145-162.

- Baki, A. ve Birgin O. (2002). Matematik eğitiminde alternatif bir değerlendirme olarak bireysel gelişim dosyası uygulaması. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*, Orta Doğu Teknik Üniversitesi-Ankara.
- Baki, A., Birgin, O., Güven, B. ve Karataş, İ. (2004). Bilgisayar destekli bireysel gelişim dosyası (portfolio) uygulaması. 2004 *Eğitimde İyi Örnekler Konferansı*, Sabancı Üniversitesi, İstanbul.
- Bal, A. P. (2009). *İlköğretim beşinci sınıf matematik öğretiminde uygulanan ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının öğretmen ve öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Bayrakçı, Ö. (2007). *İlköğretim sosyal bilgiler dersindeki araştırma ödevlerinin (etkinlik, performans ve proje) öğrencilerin sosyalleşmesine katkısı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Birgin, O. ve Çatlıoğlu, H. (2009). Measurement and assessment (ölçme ve değerlendirme). *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 6 (1), 156-161.
- Birgin, O. ve Gürbüz, R. (2008). Sınıf öğretmenliği adaylarının ölçme ve değerlendirme konusundaki bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 163-179.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: istatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları*. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Büyüköztürk, Ş. (2003). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Çepni, S. (2007). *Ölçme ve değerlendirme*, Editör: Emin KARİP, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çepni, S. (2007). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Celepler Matbaacılık.
- Çoruhlu, Ş. T., Çepni, S. ve Nas, S. (2009). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif ölçme-değerlendirme tekniklerini kullanmada karşılaştıkları problemler: Trabzon örneği. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 122-141.
- Duban, N. ve Küçükylmaz, A. E. (2007). Sınıf öğretmeni adaylarının alternatif ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerinin uygulama okullarında kullanımına ilişkin görüşleri. *İlköğretim online*. 7(3), 769-784.
- Ersoy, F. A. (2006). Öğretmen adaylarının gelişim dosyasına dayalı değerlendirmeye ilişkin görüşleri. *İlköğretim online*, 5 (1), 85-95.
- Gay, L. R., ve Airasian, P. (2000). *Educational research: Competencies for analysis and application*. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall, Inc.
- Gelbal, S. ve Kelecioğlu H. (2007). Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme yöntemleri hakkındaki yeterlilik algıları ve karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 135-145.
- Karadağ, E. ve Öney, A. (2006). İlköğretim birinci kademedeki portfolyo dosyalarının değerlendirme aracı olarak kullanılabilirliği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 235-246.
- Karakuş, F. ve Kösa T. (2009). İlköğretim matematik öğretmenlerinin yeni ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına yönelik görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 181, 184-197.
- Karagöz, D., Tekerek, M., Kaya, N., Azer, H., Alıç, M.D., Yılbat, B. ve diğerleri (2006). *İlköğretim Sosyal Bilgiler 5 Öğretmen Kılavuz Kitabı* (2. baskı), MEB Yayınları.

- Kumandaş, H. (2008). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin performans görevlerine ilişkin tutumlarını etkileyen faktörler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- McMillian, J. H. (1997). *Classroom Assessment: Principles and Practice For Effective Standart Based Instruction*. Virginia: Prentice Hall.
- Özoğul, G. ve Sullivan, H. (2009). Student performance and attitudes under formative evaluation by teacher, self and peer evaluators. *Education Tech Research* , 57, 393–410.
- Parmaksız, R. Ş. ve Yanpar, T. (2006). Alternatif değerlendirme yaklaşımlarının sosyal bilgiler öğretiminde kullanılabilirliği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16 (2), 159-172.
- Sözer, Er. (1998). *Kuramdan uygulamaya sosyal bilgilerin öğretimi*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 50, Eskişehir.
- Tüysüz, C., Karakuyu, Y. ve Tatar, E. (2010). Fen ve teknoloji dersindeki performans görevlerine yönelik veli tutumlarının belirlenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 4(1), 111-122.
- Yelken, T. (2006). İlköğretim sınıf öğretmeni adaylarının sosyal bilgiler dersinde tamamlayıcı değerlendirme yaklaşımları konusundaki görüşleri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 58-75.
- Yılmaz, M. ve Benli, N. (2011). İlköğretim I. kademedeki verilen performans görevlerinin öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 250-267.

İletişim/Correspondence

Sadettin ŞAHİNER
Kayabaşı Alemdar İlköğretim Okulu
Karadeniz Ereğli/ZONGULDAK
Sadettin.sahiner@hotmail.com

Yrd. Doç. Dr. Ali ARSLAN
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Karadeniz Ereğli/ZONGULDAK
arslan54tr@yahoo.com